

բին մէջն է։ Ոչ ոք իրաւունք ունի ընդհատելու իր ներկայացրելու եւ պատահելու կերպերը։

Բայց կ'ենեւի թէ «Ժողով-Կեօնական» հեղինակը այս իրեն ծանօթ խնդիրներու պատմագրութեան մէջ ալ խորհրդածիքն չէ եղած, եւ «բազմաթիւ սխալներ բրած է», ինչպէս որ կը շեմուի Յեղեղոյի ՄՇԱԿ քերթին (Թիւ 206, 308, 354-ր. 10 եւ 27) մէջ հրատարակուած յղումածներէն, «**ՊԼԵ մը Ծովք - Կեօնական**» գիրքին շուրջ «խորագրով, որ կ'ըսուի թէ այս «գիրքը հակասումներու, անխմաստ խօսքերու հաւանածոյ մըն է», եւ այլն։

Ի հարկէ Պրն. Խաչեան **Մշակի** ընդհատութիւններուն դէմ, իր պատասխանին հետ, ցոյց տաւ ալիս ըլլալ հետեւ հայտնական այն տղերք, որ ուղղուած են իրեն՝ իր գիրքը նուէր ընդունողներու կողմէն, եւ լինի անհայտած է փոխէ մը կազմել ասանցմէ, իբրեւ զոր-նախապահման հաղորածներ յայտնի հեղինակներու գրա-խօսականներէն «խորագրին» ասկ, թէն ասանք, բայց չորսն, պարզ համակներ են, զորում իբրեւ հարկ փոխանակութեան, եւ ոչ թէ իբրեւ գրախօսական զնախապահման, զոնէ գիրքի Ա. Մասին այլանդակութիւններուն... համար։

Բ. Ե.

ԱԶԱՏՈՒՆԻՒ. ԱՂԱՅԻՐ ԱՆՄԱՆՈՒԹԵԱՆ.
Ա. Ծարբ. Տպ. Կ. Պոլիս. Յ. Մ. Սերեան փոքր 80
64 էջ. Դիմ 50 դր. արտասանման կէՄ Տոյար։

Ազատունի այս հասոյիկը կը բովանդակէ 23 բերուածներ, նախապէս արձակ հրատարակուած զանազան պարբերականներու մէջ, որոնք իմաստաւորական կիներ արուեստով մշակուած ձեւի մը մէջ այս կ'ընծայուին այս Ա. Ծարբով։

Ազատունին հոն, իր հոգին կը ձկնէ պարզել մեծապէս մասամբ այն նիւթերուն շուրջ, որոնք յանկուցած են ամէն տեսն երգիներ բոլոր. հայրենի եւ բրնձերեան տեսարաններ, երածատրիս, մանուկը, կիներ, աչերք, սիրք, հրածեսի, մեկնումի ցաւաղին տեսարաններ, եւ այլն։

Ան պարզ հանդիսաւս մը չէ սակայն. վրձինը ձեռքին մէջ, նկարելու համար պանէ պան ինչ որ կը բախի իր աչերուն, այլ մանաւանդ ապաւորական մըն է։

Իր աչերուն դէմ պարզուող այդ պատկերներուն մէջ, իր հոգիին ալերուն մէջ կը տուի իր տեսարաններ, դուռ բերելու այդ միտք իսկներէն, ինչ շարժումներ որ կը ստեղծեն անոնք այդ յասակին վրայ եւ կը չանայ զոնէ իր հոգիին լեզուն։

Իր այդ լիջ մը ծանր հոգին մէջ՝ երեւան կը բերէ լեզուի ազնուականութիւն մը, արտայայտութեան երածեսական դաւանութիւն մը, տեսիլներու սեփական մտորութիւն մը, եւ նայն տեսն, պէտք է լսել, տեսն մը մտայր. անգայն տարամբ եւ ներալիսպականին ձր-փանու աղօք իր տղերուն։

Իր այդ բերուածներուն մէջ կարծես իրաւու կը հիտուին Պառնասաններու փառքի ներքին եւ հա-րազատ կերտածներ եւ սկզբաւորներու երածեսական բերուածներու փառքեայ շեշերք։ Անպէս որ մեր դի-

մացը կը զտնեն ձեւի առողջ կառուցումը մը, եւ նոյն տեսն, սակայն ոչ միտ, մտորութիւն մը որ կը ննէ ընթերցողին հոգին, զեղեղիկ շնորհամբով առչել զազա-փառի, զգացումներու եւ տարուարութիւններու պայծա-ռութեան կարօտը լիլուած առաջող ստատուելի մը ընդհանրուած զեղեղիկութեան մը պէս, որ պարզուելէ առաջ կը ծաւառի բացուող նեւաւորութեան անը-տաւորութեան մէջ։

Ազատունի անկասկած բանաստեղծի խմբը ունի. իր արուեստը մտաւ է եւ ազնիւ, եւ իր բերուածնե-րը տարներու նուր եւ հեշտապէս ելեւելներ ունին։

Բայց պիտի փափակեմք որ քիչ մը աւելի պայծա-ռանային իր տեսիլներ, եւ նոր շարքեր որ պիտի նե-տելին առաջինին, ինչպէս հանելի է յուսալ իր սի-րուն արուեստէն, բերելն մեղի մեր իրաւու մէջ իմա-նուած լայն համադրութեան մը կառուցումը, փոխանակ լոյս տալու եւ պատմական ներշնչումներու։

Անխորդ կը համարւի նմայեան զնն հոս իր առ-ուեստէն։ Ամբողջովին կարգաւորելու արժանի հասոյիկ մըն է բոլոր անոնցմէ, որ կը սիրեն նաւակել արտայա-տութեան զեղեղիկ եւ ազնուական ձեւի մը հրապոյրը եւ կախարհանքը։

Նուտաղէմ

Գ. Մ.

Ս. ԳԻՐՔԻ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸ

«Թուրք առ Հոռոմայեցիս»

Հերու, Սիմոն Յուսիսի Թիւրք մէջ (էջ 165-168) խօսելով Ս. Գիրքի ընթերցման առանձին պէտքին վրայ, խոստացած էինք առաջնորդել ընթերցողներուն սկսելով Հը-ռոմայեցւոյ Թուրքէն։

Կը փութանք կատարել մեր խոստումը։

1.— Մեր կարգաւոր գիրքը կամ գիրքերը Նոր Կտակարանէն՝ կտր թիւով 20 դարերու հնութիւն մը ունին. և այսքան հին ու երկար ժամանակի մը ընթացքին անոնք ձեռքէ ձեռք ընդօրինակուելով և տեղէ տեղ փոխադրուելով կրնային ենթարկուիլ փոփոխումներու և աշխարհմե-րու։ Հեղինակին գրչէն ելած բնագիրը մի-այն կրնար ապահովութիւն տալ միգի, զոր օրինակ, գիտնալու համար թէ ինչպիսի յաւելումներ կամ փոփոխումներ կրած է Հը-ռոմայեցւոյ Թուրքը։ Դժբախտաբար աշգ-պիսի բնագիրներ չեն պահուած. և մեզ հա-սած ընդօրինակութիւններու ամէնէն հինն ալ Չորրորդ դարէն սկսելն է՝ անշուշտ։

Այս է պատճառը որ ինչ ինչ տարբե-րութիւններ կը գտնուին օրինակէ օրինակ։